

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

19. december 2013 (*)

»Præjudiciel forelæggelse – statsstøtte – begrebet »statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler« – elektricitet, der hidrører fra vindenergi – forpligtelse til køb til en højere pris end markedsprisen – fuld kompensation – bidrag som skal betales af de endelige elforbrugere«

I sag C-262/12,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Conseil d'État (Frankrig) ved afgørelse af 15. maj 2012, indgæet til Domstolen den 29. maj 2012, i sagen:

Association Vent De Colère! Fédération nationale,

Alain Bruguier,

Jean-Pierre Le Gorgeu,

Marie-Christine Piot,

Eric Errec,

Didier Wirth,

Daniel Steinbach,

Sabine Servan-Schreiber,

Philippe Rusch,

Pierre Recher,

Jean-Louis Moret,

Didier Jocteur Monrozier

mod

Ministre de l'Écologie, du Développement durable, des Transports et du Logement,

Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie,

procesdeltagere:

Syndicat des énergies renouvelables,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, R. Silva de Lapuerta, og dommerne J.L. da Cruz Vilaça (refererende dommer), G. Arestis, J.-C. Bonichot og A. Arabadjiev,

generaladvokat: N. Jääskinen

justitssekretær: fuldmægtig V. Tournès,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 24. april 2013,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Association Vent De Colère! Fédération nationale ved avocats A. Marlange og M. Le Berre
- Syndicat des énergies renouvelables ved avocats F. Thiriez og T. Lyon-Caen
- den franske regering ved G. de Bergues, J. Gstalter og J. Rossi, som befuldmægtigede
- den græske regering ved I. Pouli og K. Boskovits, som befuldmægtigede
- Europa-Kommissionen ved T. Maxian Rusche og E. Gippini Fournier, samt ved K. Herrmann og P. Němečková, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 11. juli 2013,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 87, stk. 1, EF, nu artikel 107, stk. 1, TEUF.
- 2 Anmodningen er blevet fremsat i forbindelse med et søgsmål anlagt af Association Vent De Colère! Fédération nationale samt af elleve fysiske personer til prøvelse af to ministerielle bekendtgørelser, der er udstedt af ministeren for økologi, energi, bæredygtig udvikling og fysisk planlægning og økonomi-, industri-, og beskæftigelsesministeren, af 17. november 2008 om fastsættelse af betingelser for køb af elektricitet produceret i anlæg, der anvender vindenergi (JORF af 13.12.2008, s. 19032) og af 23. december 2008, hvilken bekendtgørelse komplementerer bekendtgørelse af 17. november 2008 (JORF af 28.12.2008, s. 20310, herefter »de omtvistede bekendtgørelser«).

Retsforskrifter

Fransk ret

- 3 Artikel 5 i lov nr. 2000-108 af 10. februar 2000 om modernisering og udvikling af den offentlige elektricitetstjeneste (JORF af 11.2.2000, s. 2143), som ændret ved lov nr. 2006-1537 af 7. december 2006 om energisektoren (JORF 8.12.2006, s. 18531, herefter »lov nr. 2000-108«) bestemmer:

»I.- Byrder, der kan tilskrives offentlige tjenesteydelser, som er betroet elektricitetselskaber, kompenseres fuldt ud. Disse omfatter følgende:

a) For så vidt angår elektricitetsproduktion:

1. De meromkostninger, der i givet fald følger af gennemførelsen af artikel 8 og 10 i forhold til de omkostninger, som Électricité de France [SA (EDF) (herefter »Électricité de France«) undgår, eller eventuelt de meromkostninger, som berørte ikke-nationaliserede distributører, som er nævnt i artikel 23 i lov nr. 46-628 af 8. april 1946 [om nationalisering af elektricitets- og gasindustrien (JORF af 9.4.1946, s. 2651)], undgår. De omkostninger, der undgås, beregnes med henvisning til markedspriserne på elektricitet eller for ikke-nationaliserede distributører med henvisning til de salgspriser, der er nævnt i artikel 4, i forhold til den del af elektriciteten, der er erhvervet til disse priser, i den samlede forsyning, idet de mængder, der er købt i henhold til artikel 8 og 10 trækkes fra. Værdien af de omkostninger, der undgås, tjener som reference ved fastlæggelsen af de meromkostninger, der kompenseres, når de pågældende anlæg drives af Electricité de France eller af en ikke-nationaliseret distributør. Når kontrakterne vedrører køb af elektricitet, der produceres af et produktionsanlæg i et område, der ikke er tilsluttet det kontinentale hovedlandsnetværk, beregnes meromkostningerne i forhold til den del, der vedrører produktion til de regulerede takster for salg af elektricitet.

[...]

Disse udgifter beregnes på grundlag af passende regnskaber, som føres af de operatører, der skal bære udgifterne. Disse regnskaber, der udarbejdes i henhold til regler, der fastsættes af Commission de régulation de l'énergie [energireguleringskommissionen] skal kontrolleres på nævnte operatørers regning af deres revisor eller, for så vidt angår offentlige virksomheder, af deres offentlige revisor. [...] Energiministeren fastsætter årligt afgiftsbeløbet på forslag af Commission de régulation de l'énergie.

Kompensationen for disse udgifter til de operatører, der skal bære dem, sikres gennem bidrag, der betales af de endelige el-forbrugere på det nationale område.

Størrelsen af de nævnte bidrag beregnes i forhold til, hvor meget elektricitet der er brugt. [...]

Størrelsen af det bidrag, der skal betales pr. forbrugssted af de endelige forbrugere, der er nævnt i første afsnit i artikel 22, stk. I, kan ikke overstige 500 000 EUR. Det samme loft finder anvendelse på de bidrag, der betales af de virksomheder, der er nævnt i andet afsnit i artikel 22, stk. I, for den elektricitet til togdrift, der forbruges på nationalt område, og på de bidrag, der betales af de virksomheder, der er nævnt i fjerde afsnit i artikel 22, stk. II, for den elektricitet, der forbruges i efterfølgende led i forhold til elektricitetsforsyningssteder på elektrisk tilsluttede netværk.

Størrelsen af bidraget pr. kilowatttime beregnes således, at bidragene dækker samtlige de omkostninger, der er omhandlet i litra a) og b) samt de administrationsomkostninger, der afholdes af Caisse des dépôts et consignations, som er nævnt nedenfor, samt budgettet for den nationale energiombudsmand. Energiministeren fastsætter dette beløb på forslag fra Commission de régulation de l'énergie én gang årligt. Størrelsen af det årlige bidrag, som fastsættes for et givent år, finder anvendelse på efterfølgende regnskabsår, såfremt der ikke vedtages en ny bekendtgørelse for det pågældende år.

[...]

Bidrag for de berettigede endelige forbrugere, der har udøvet de rettigheder, der tildeles i artikel 22, stk. III, gennem et offentlig transportnet eller et offentligt distributionsnet opkræves af den

operatør, der er ansvarlig for driften af det netværk, som disse forbrugere er tilsluttet, i form af en supplerende opkrævning af afgifter for brug af netværket [...] De bidrag, der rent faktisk bliver opkrævet, betales til de operatører, der bærer public service-udgifterne gennem Caisse des dépôts et consignations.

[...] Caisse des dépôts et consignations betaler fire gange årligt de indsamlede beløb tilbage til de operatører, som bærer de udgifter, der er omhandlet i nr. 1 og 2, i litra a) og b). Den betaler den 1. januar hvert år til den nationale energiombudsmand et beløb, der svarer til beløbet for dennes budget.

Caisse des dépôts et consignations foretager de forskellige transaktioner via en særlig konto. De administrationsomkostninger, den afholder, fastsættes årligt af økonomi- og energiministrene.

Med forbehold for anvendelsen af de sanktioner, der er fastsat i artikel 41, fremsender Commission de régulation de l'énergie i tilfælde af manglende eller utilstrækkelig betaling af bidraget to måneder efter at betalingen er skyldig en rykkerskrivelse med et gebyr for forsinket betaling på 10% af det skyldige bidrag.

[...]

Såfremt mængden af de indsamlede bidrag ikke svarer til det beløb, der fastslås for årets omkostninger, berigtiges dette det følgende år gennem de for dette år skyldige udgifter. Såfremt de skyldige beløb ikke dækkes i løbet af året, tillægges de udgiftsbeløbet for det følgende år.

Commission de régulation de l'énergie foretager i sin årsrapport hvert år en vurdering af ordningen i relation til de omkostninger ved den offentlige elektricitetstjeneste, der er omhandlet i nærværende stk. I.

[...]

III.- I tilfælde af en afgiftspligtigs manglende betaling af det bidrag, der er fastsat i stk. I [...] ovenfor, vedtager energiministeren en administrativ sanktion på de i denne lovs artikel 41 opstillede betingelser.

IV.- Ved dekret udstedt efter høring af Conseil d'État præciseres gennemførelsesbestemmelserne til nærværende artikel.

4 Artikel 10 i lov 2000-108 bestemmer:

Med forbehold af behovet for at opretholde et velfungerende net skal Électricité de France og - inden for rammerne af deres lovlige formål og for så vidt som produktionsanlæggene er tilsluttet de offentlige distributionsnet, de driver - de ikke-nationaliserede distributører, der er omhandlet i artikel 23 i lov nr. 46-628 af 8. april 1946, efter de pågældende producenters anmodning indgå en kontrakt om køb af elektricitet, der er produceret på det nationale område af:

[...]

2. Anlæg, der anvender vedvarende energi, med undtagelse af anlæg, der anvender vindenergi og er placeret i områder, der er tilsluttet det kontinentale hovedlandsnetværk, eller som anvender gode tekniske faciliteter i relation til energieffektivitet, såsom kraftvarmeproduktion. Ved dekret udstedt efter høring af Conseil d'État fastsættes effektbegrænsninger for produktionsanlæg, der kan drage fordel af købsforpligtelsen. Disse begrænsninger, der ikke må overstige 12 megawatt,

fastsættes for hver kategori af anlæg, der kan drage fordel af købsforpligtelsen på et produktionssted.

[...]

3. Anlæg til produktion af elektricitet, der anvender vindenergi og er placeret inden for en udviklingszone for vindenergi som defineret i bestemmelserne i artikel 10-1

[...] Ved dekret præciseres de pligter, der pålægges producenter, som drager fordel af købsforpligtelsen, samt de betingelser, hvorunder økonomi- og energiministrene efter høring af Commission de régulation de l'énergie fastsætter betingelserne for køb af således produceret elektricitet. Med forbehold for opretholdelse af aftaler om købsforpligtelser, der var gældende på tidspunktet for offentliggørelsen af lov nr. 2004-803 af 9. august 2004 om den offentlige elektricitets- og gastjeneste og om elektricitets- og gasvirksomheder, kan de anlæg, der drager fordel af købsforpligtelsen i henhold til nærværende artikel eller i henhold til nærværende lovs artikel 50 kun drage fordel af en kontrakt om købsforpligtelse en enkelt gang.

Eventuelle meromkostninger for de produktionsanlæg, der drives af Électricité de France eller af ikke-nationaliserede distributører, der falder inden for nærværende artikels anvendelsesområde, omfattes af kompensation på de betingelser, der er fastsat i artikel 5, stk. I.

[...]

Eventuelle meromkostninger, der følger heraf, kompenseres på de betingelser, der er fastsat i artikel 5, stk. I.

[...]«.

5 Artikel 8 i dekret af 10. maj 2001 om betingelser for køb af elektricitet fra producenter, der er omfattet af en købsforpligtelse, med senere ændringer (JORF af 12.5.2001, s. 7543), har følgende ordlyd:

»Betingelserne for køb af elektricitet produceret i anlæg, der drager fordel af den i artikel 10 i ovennævnte lov af 10. februar 2000 omhandlede købsforpligtelse, fastsættes ved bekendtgørelser fra økonomiministeriet og energiministeriet efter udtalelser fra Conseil supérieur de l'électricité et du gaz og fra Commission de régulation de l'électricité. Disse købsbetingelser fastsætter bl.a.:

[...]

2. Priserne for køb af elektricitet«.

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

6 Ved de omtvistede bekendtgørelser fastsatte ministeren for økologi, energi, bæredygtig udvikling og fysisk planlægning og økonomi-, industri-, og beskæftigelsesministeren betingelserne for køb af elektricitet produceret i anlæg, der anvender vindenergi.

7 Disse bekendtgørelser blev efterfølgende genstand for et annulationssøgsmål ved Conseil d'État, som blev iværksat af l'Association Vent de colère! Fédération nationale og 11 andre sagsøgere.

8 Disse sagsøgere har bl.a. gjort gældende, at de pågældende bekendtgørelser indfører en statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, TEUF.

- 9 Ifølge den forelæggende ret udgør køb af elektricitet produceret af anlæg, der anvender vindenergi til en pris, der er højere end markedsværdien, en fordel, der kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og have indflydelse på konkurrencevilkårene.
- 10 Med hensyn til kriteriet om statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler, bemærker Conseil d'État, at den i en afgørelse af 21. maj 2003 anvendte dom af 13. marts 2001, PreussenElektra (sag C-378/98, Sml. I, s. 2099), idet den fastslog, at den finansielle byrde i tilknytning til købsforpligtelsen til fordel for anlæg, der anvender vindenergi, var fordelt på et vist antal virksomheder, uden at offentlige midler hverken direkte eller indirekte bidrog til finansieringen af støtten, og den fastslog således, at den dagældende købsmekanisme for elektricitet fremstillet af anlæg, der anvender vindenergi, ikke udgjorde statsstøtte i henhold til artikel 87, stk. 1, EF.
- 11 Denne mekanisme blev imidlertid ændret ved lov nr. 2003-8 af 3. januar 2003 om markederne for gas og elektricitet og offentlig energiforsyning (JORF af 4.1.2003, s. 265). Tidligere blev meromkostningerne på grund af den købsforpligtelse, der blev pålagt Électricité de France og de ikke-nationaliserede distributører, fuldt ud kompenseret af en fond for den offentlige elektricitetstjeneste, som fik sine midler fra de bidrag, som de i den pågældende lov omhandlede producenter, leverandører og distributører skulle betale. Fremover kompenseres meromkostningerne fuldt ud gennem de afgifter, som de endelige elforbrugere på det nationale område betaler, hvis størrelse beregnes i forhold til, hvor meget elektricitet, der er brugt, og fastsættes af energiministeren på forslag af Commission de régulation de l'énergie.
- 12 Conseil d'État har ligeledes anført, at Domstolen i dommen af 17. juli 2008, Essent Netwerk Noord m.fl. (sag C-206/06, Sml. I, s. 5497), efter at have præciseret, at de omhandlede virksomheder i den sag, der gav anledning til PreussenElektra-dommen, ikke var udpeget af staten til at administrere statsmidler, fastslog, at en finansiering via et pristillæg, som staten pålagde elektricitetskunderne, som udgjorde en afgift, og hvor midlerne endvidere forblev under medlemsstatens kontrol, skulle anses for støtte, der ydes ved hjælp af statsmidler.
- 13 Under disse omstændigheder har Conseil d'État besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»I betragtning af den ændrede finansieringsmåde af compensationen for de meromkostninger, som er blevet pålagt Électricité de France og de i artikel 23 i lov nr. 46-628 [...] omhandlede ikke-nationaliserede distributører på grund af forpligtelsen til at købe elektricitet udvundet i anlæg, der anvender vindenergi, til en højere pris end markedsprisen for den pågældende energi i medfør af lov nr. 2003-8 [...], skal denne ordning da fremover anses for at være en statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler, i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i bestemmelserne i artikel [107 TEUF]?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 14 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om en mekanisme for fuld compensation for de meromkostninger, som pålægges virksomheder på grund af en forpligtelse til at købe elektricitet, der hidrører fra vindenergi til en pris, der er højere end markedsprisen, og som finansieres af de endelige forbrugere, såsom den mekanisme, der følger af lov nr. 2000-108, skal anses for statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler i henhold til artikel 107, stk. 1, TEUF.
- 15 Det skal først præciseres, at selv om statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, TEUF forudsætter opfyldelse af fire betingelser, nemlig, at der skal foreligge en statslig foranstaltning eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler, denne foranstaltning skal kunne påvirke samhandelen mellem

medlemsstater, den skal give modtageren en fordel og den skal fordreje eller true med at fordreje konkurrencen (jf. i denne retning dom af 17.3.1993, forenede sager C-72/91 og 73/9, Sloman Neptun, Sml. I, s. 887, præmis 18, og af 30.5.2013, sag C-677/11, Doux Élevage og Coopérative agricole UKL-ARREE, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 25), vedrører nærværende spørgsmål udelukkende den første af disse betingelser.

- 16 Betingelsen for at anse fordele for støtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF er for det første, at disse ydes direkte eller indirekte ved hjælp af statsmidler, og for det andet, at de kan tilregnes staten (jf. dom af 16.5.2002, sag C-482/99, Frankrig mod Kommissionen, Sml. I, s. 4397, præmis 24, samt dommen i sagen Doux Élevage og Coopérative agricole UKL-ARREE, præmis 27).
- 17 Hvad for det første angår betingelsen om foranstaltningens tilregnelser, skal der foretages en undersøgelse af, om de offentlige myndigheder må anses for at være impliceret i vedtagelsen af denne foranstaltning (jf. i denne retning dommen i sagen Frankrig mod Kommissionen, præmis 52).
- 18 Det skal i denne forbindelse fastslås, at den kompensationsmekanisme, der er omhandlet i hovedsagen, blev indført ved lov nr. 2000-108 og således må anses for at kunne tilskrives staten.
- 19 Hvad for det andet angår betingelsen om, at fordelene skal ydes direkte eller indirekte ved hjælp af statsmidler, bemærkes, at foranstaltninger, der ikke indebærer en overførsel af statslige midler, kan være omfattet af støttebegrebet (jf. i denne retning dom af 15.3.1994, sag C-387/92, Banco Exterior de España, Sml. I, s. 877, præmis 14, og af 19.5.1999, sag C-6/97, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 2981, præmis 16).
- 20 Begrebet støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler, omfatter ud over fordele ydet direkte af staten, også fordele, der ydes af offentlige eller private organer, der er udpeget eller oprettet af staten med henblik på at forvalte støtten (jf. i denne retning bl.a. dom af 22.3.1977, sag 78/76, Steinike & Weinlig, Sml. s. 595, præmis 21 og dommen i sagen Sloman Neptun, præmis 19, og dommen i sagen Doux Élevage og Coopérative agricole UKL-ARREE, præmis 26).
- 21 Domstolen har ligeledes fastslået, at artikel 107, stk. 1, TEUF omfatter alle økonomiske midler, som offentlige myndigheder faktisk kan anvende til at støtte virksomheder, uden at det har nogen betydning, om disse midler til stadighed udgør en del af statens formue. Det er ikke nødvendigt, at de beløb, som er anvendt til den pågældende foranstaltning, tilhører statskassen, men det er tilstrækkeligt til at anse dem for statsmidler, at de til stadighed er under de offentlige myndigheders kontrol og dermed står til rådighed for de kompetente nationale myndigheder (jf. dommen i sagen Frankrig mod Kommissionen, præmis 37, dommen i sagen Essent Netwerk Noord m.fl., præmis 70, og dommen i sagen Doux Élevage og Coopérative agricole UKL-ARREE, præmis 35).
- 22 Det fremgår af de sagsakter, der er blevet fremlagt for Domstolen, at de beløb, der skal finansiere de meromkostninger, som følger af virksomhedernes købsforpligtelse, indsamles hos alle de endelige elforbrugere på fransk område og overdrages til Caisse des dépôts et consignations.
- 23 Ifølge den franske lovgivning, der finder anvendelse i hovedsagen, fastsættes størrelsen af det bidrag, der skal betales af hver enkelt endelig elforbruger, årligt af energiministeren på forslag af Commission de régulation de l'énergie. Såfremt der ikke udstedes en ministeriel bekendtgørelse, øges bidragsbeløbet automatisk hvert år.
- 24 Endvidere indfører artikel 5 i lov nr. 2000-108 en administrativ sanktionsmulighed ved en forbrugers manglende betaling af bidraget.

- 25 Det er imidlertid allerede blevet fastslået, at midler, der hidrører fra de obligatoriske bidrag, som lovgivningen i medlemsstaten foreskriver, som bestyres og fordeles i henhold til denne lovgivning, må betragtes som støtte, der ydes ved hjælp af statsmidler i henhold til artikel 107, stk. 1, TEUF, også selv om de bliver administreret af institutioner, der ikke henhører under den offentlige myndighed (jf. i denne retning dom af 2.7.1974, sag 173/73, Italien mod Kommissionen, Sml., s. 709, præmis 35).
- 26 Endelig er det under retsmødet blevet forklaret, at lov nr. 2000-108 indførte et princip om fuld dækning af den franske stats købsforpligtelse, som forpligter denne sidstnævnte til at betale gammel gæld og til fuldt ud at dække de meromkostninger, der pålægges virksomhederne, i det tilfælde, at det bidragsbeløb, der indsamles hos de endelige el-forbrugere, er utilstrækkeligt til at dække disse meromkostninger.
- 27 Det følger således af denne doms præmis 20, 25 og 26, at den omstændighed, som den franske regering har påberåbt sig under retsmødet, at de virksomheder, der er undergivet købsforpligtelsen, beholder de bidrag, der opkræves hos de endelige forbrugere, for så vidt som de ikke dækker deres egne meromkostninger med det resultat, at dele af midlerne ikke kanaliseres gennem Caisse des dépôts et consignations' konto, ikke er tilstrækkelig til, at der ikke foreligger støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler.
- 28 Under alle omstændigheder skal det for så vidt angår de midler, der passerer via Caisse des dépôts et consignations, bemærkes, at i henhold til lov nr. 2000-108 samler denne sidstnævnte de indsamlede bidrag på en særlig konto, inden de betales tilbage til de omhandlede operatører, og fungerer således som formidler ved administrationen af midlerne.
- 29 La Caisse des dépôts et consignations er en offentligretlig juridisk person, der blev oprettet ved lov om finanser af 1816. Dets generaldirektør, som er det udøvende organ, udnævnes af Republikkens præsident i ministerrådets regi. Dens tilsynskommission og de herunder nedsatte specialiserede komiteer er sammensat af personer, der er udnævnt af nationalforsamlingen, senatet og andre offentlige institutioner. Formanden for dens tilsynsråd udnævnes blandt rådets medlemmer. Det er i praksis enten et medlem af nationalforsamlingen eller et medlem af senatet.
- 30 Dette offentligretlige organ, der har bemyndigelse fra den franske stat, forestår administrative, økonomiske og regnskabsmæssige opgaver for Commission de régulation de l'énergie's regning, idet sidstnævnte er en selvstændig administrativ myndighed, der har til opgave at sikre elektricitets- og gasmarkedets funktion i Frankrig. Caisse des dépôts et consignations skal ligeledes konstatere, om der foreligger forsinkede og mangelfulde betalinger fra de endelige forbrugeres side og skal indberette sådanne til kommissionen.
- 31 Denne offentligretlige enhed kan endvidere foretage investeringer af de bidrag, der er blevet indsamlet hos de endelige forbrugere, idet det præciseres, at det afkast, der følger af disse investeringer, hvert år skal fratrækkes det bidragsbeløb, der skal betales det følgende år.
- 32 Endvidere har enheden intet overskud ved denne aktivitet, og dens administrationsomkostninger modregnes i de bidrag, der skal betales af de endelige elforbrugere.
- 33 Følgelig skal de beløb, der administreres af Caisse des dépôts et consignations, anses for at være under offentlig kontrol.
- 34 Alle disse oplysninger gør det muligt at sondre mellem nærværende sag og den sag, der gav anledning til PreussenElektra-dommen, hvori det blev fastslået, at den forpligtelse, der påhviler de private elforsyningsvirksomheder til at købe elektricitet fremstillet fra vedvarende energikilder til fastsatte mindstepriser, ikke kan anses for støtte, der ydes ved hjælp af statsmidler, eftersom ingen

direkte eller indirekte overførsel af statsmidler til producenterne af denne type elektricitet finder sted (jf. i denne retning PreussenElektra-dommen, præmis 59).

35 Som Domstolen allerede har haft lejlighed til at fastslå i præmis 74 i dommen i sagen Essent Netwerk Noord m.fl. var de private virksomheder i den sag, der gav anledning til PreussenElektra-dommen, ikke udpeget af staten til at administrere statsmidler, men var bundet af en forpligtelse til køb for deres egne finansielle midler.

36 De omhandlede midler kunne således ikke anses for statsmidler, eftersom de ikke på noget tidspunkt var under offentlig kontrol, og der ikke forelå nogen mekanisme, såsom den i hovedsagen omhandlede, der var indført og reguleret af medlemsstaten, for kompensation af de meromkostninger, som var en følge af denne købsforpligtelse, og hvorigennem staten sikrede de private operatører fuld dækning af de pågældende meromkostninger.

37 Følgelig skal artikel 107, stk. 1, TEUF, fortolkes således, at en mekanisme for fuld kompensation af de meromkostninger, som er blevet pålagt virksomheder på grund af en forpligtelse til at købe elektricitet, der hidrører fra vindenergi, til en højere pris end markedsprisen, og som finansieres af alle de endelige el-forbrugere på det nationale område, såsom den, der følger af lov nr. 2000-108, udgør støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler.

Tidsbegrænsning af dommens virkninger

38 Subsidiært har den franske regering, såfremt Domstolen skulle fastslå, at en finansieringsordning som den i hovedsagen omhandlede udgør statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler, anmodet om, at virkningerne af dommen gøres tidsbegrænsede.

39 Herved bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at den fortolkning, som Domstolen foretager af en EU-retlig under udøvelse af sin kompetence i henhold til artikel 267 TEUF, i nødvendigt omfang belyser og præciserer betydningen og rækkevidden af den pågældende regel, således som den skal forstås og anvendes, henholdsvis burde have været forstået og anvendt fra sin ikrafttræden. Heraf følger, at den således fortolkede regel kan og skal anvendes af domstolene endog i forbindelse med retsforhold, der er stiftet og består, før der afsiges dom vedrørende fortolkningsanmodningen, såfremt betingelserne for at anlægge sag ved de kompetente retter om anvendelsen af den nævnte regel i øvrigt er opfyldt (jf. bl.a. dom af 2.2.1988, sag 24/86, Blaizot m.fl., Sml. s. 379, præmis 27, af 10.1.2006, sag C-402/03, Skov og Bilka, Sml. I, s. 199, præmis 50 samt af 21.3.2013, sag C-92/11, RWE Vertrieb, endnu ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 58).

40 Domstolen vil af disse grunde kun undtagelsesvis under anvendelse af et almindeligt retssikkerhedsprincip i Fællesskabets retsorden finde anledning til at begrænse borgernes mulighed for at påberåbe sig den således fortolkede bestemmelse med henblik på at anfægte retsforhold, der tidligere er stiftet i god tro. For at der kan træffes bestemmelse om en sådan begrænsning, skal to hovedbetingelser være opfyldt, nemlig at de berørte kredse skal være i god tro, og at der skal være fare for alvorlige forstyrrelser (jf. bl.a. dommen i sagen Skov og Bilka, præmis 51 og dommen i sagen RWE Vertrieb, præmis 59).

41 For så vidt angår hovedsagen bemærkes i relation til betingelsen om, at de berørte parter skal være i god tro, for det første, at den franske regering ikke kunne være uvidende om forbuddet mod gennemførelse af en støtteforanstaltning i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF, og de retsvirkninger, som en manglende underretning om den omhandlede foranstaltning indebærer.

42 Hvad for det andet angår kravet om, at der skal være fare for alvorlige forstyrrelser, har Domstolen fastslået, at de økonomiske konsekvenser, som en præjudiciel afgørelse kan få for en medlemsstat,

aldrig i sig selv har kunnet begrunde en begrænsning af afgørelsens tidsmæssige virkning (jf. i denne retning bl.a. dom af 19.10.1995, sag C-137/94, Richardson, Sml. I, s. 3407, præmis 37 og den deri nævnte retspraksis).

- 43 På denne baggrund findes der ikke i denne sag at foreligge forhold, der kan begrunde en fravigelse af princippet om, at en fortolkende dom får retsvirkninger fra ikrafttrædelsen af den fortolkede regel (jf. dom af 13.2.1996, forenede sager C-197/94 og C-252/94, Baustiaa og Société française maritime, Sml. I, s. 505, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).
- 44 Det er derfor uforholdt at begrænse de tidsmæssige virkninger af denne dom.

Sagens omkostninger

- 45 Da sagernes behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

Artikel 107, stk. 1, TEUF skal fortolkes således, at en mekanisme for fuld kompensation af de meromkostninger, som er blevet pålagt virksomheder på grund af en forpligtelse til at købe elektricitet, der hidrører fra vindenergi, til en højere pris end markedsprisen, og som finansieres af alle de endelige elforbrugere på det nationale område, såsom den, der følger af lov nr. 2000-108 af 10. februar 2000 om modernisering og udvikling af den offentlige elektricitetstjeneste, som ændret ved lov nr. 2006-1537 af 7. december 2006 om energisektoren, udgør støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler.

Underskrifter